

AdRem

Nummer 1, Maart 2023, Jaargang 43

Inhoud

Wat er allemaal aan de hand was	2	Steengoed	7
Plant van de (twee) maand(en)	3	Met een boekje in een hoekje	8
Fotogalerij.....	4	Onder ons gezegd	9
Wilde mutanten.....	5	Agenda	9
Twee hobby's gemakkelijk te combineren.....	6	Jaarprogramma 2023.....	10

Succulenta—Afdeling “De Achterhoek”

Opgericht september 1975

Verenigingsavonden:

Iedere tweede donderdagavond van de maand in "Kruidenhof te Mallum" In Eibergen. Aanvang 20:00 uur.

Contributie:

Lidmaatschap € 15,- per jaar. Te voldoen op bankrekeningnummer IBAN NL 95 RABO 0189523832 t.n.v. Cactusvereniging "De Achterhoek".

Naast de contributie voor de afdeling, moet er ook nog € 30,- contributie aan de landelijke vereniging "Succulenta" betaald worden.

Informatie:

Voor informatie over de vereniging kunt u op de hiernaast staande adressen terecht, of op de verenigingsavonden zoals hierboven vermeld staat.

Voorzitter:

Theo Rengelink
Geleijnsestraat 48
7009 KE Doetinchem
0314 324154

Secretaresse:

Annie Heijnen,
Kuipersweg 9
7107 BC Winterswijk
0543 564314

Penningmeester:

Diddy Hoogstraten
Rozenkamp 8
7151 VN Eibergen
0545 472778

Bestuur

Leden:

Trudy Welman
Julianastraat 17
7161 CP Neede
0545 295813

Jurrie Hardiek,

M. Krusemanstraat
122
7513 HM Enschede
053 4301499

Wat er allemaal aan de hand was

Zoals jullie al bekend is, is onze voorzitter Henk Viscaal met ingang van het nieuwe jaar gestopt als voorzitter van de afdeling en als drijvende kracht achter het samenstellen en vullen van de AdRem. Hij heeft aangegeven dat hij meer tijd wil hebben om van zijn rust te genieten, hetgeen hij uiteraard ten volste verdiend.

Ik wil Henk via deze weg nogmaals bedanken voor het vervullen van het voorzitterschap en de eindeloze uren die hij ongetwijfeld in het samenstellen van de AdRem gestoken heeft. Hij heeft, samen met anderen, ervoor gezorgd dat

we meer dan veertig jaar na de oprichting nog kunnen genieten van onze club en ons blaadje, chapeau!

Het bestuur heeft besloten dat we de AdRem zullen blijven uitgeven, echter 1 keer per twee maanden in plaats van elke maand. Door tijdsdruk en onzekerheid over het voortbestaan van de AdRem is de eerste januari-uitgave komen te vervallen. Dit maart exemplaar is dus de eerste uitgave van 2023, jaargang 43.

Theo

Koninklijke Nederlandse vereniging van liefhebbers
van cactussen en andere vetplanten

Plant van de (twee) maand(en)

Aeonium goochiae

De plant van deze maand is een Aeonium die ik gezaaid heb met zaad dat ik op La Palma verzameld heb, zie Foto 1. Normaal ben ik er niet zo happig op om zaad uit de natuur te halen, maar Aeonium zaad is heel fijn en heel talrijk, ik oogst dan 1 bloem op een populatie van duizenden bloemen, de schade voor de populatie zal dan binnen de perken blijven.

Deze plant komt alleen op het noorden van La Palma voor, op beschaduwde plekken, tussen de 100 en 600 meter hoogte. Hij groeit vrijwel altijd op lava of lava achtig gesteente. Aeonium goochiae is een overblijvende, kruidachtige plant tot kleine struik met tot 30 cm. lange, sterk vertakte stengels. De bladeren staan aan de top van de stengel in kleine bladrozetten, zijn ei- tot ruitvormig, licht- tot donkergroen, soms roodachtig aangelopen, viltig behaard aan beide zijden en aan de bladrand.

Foto 1: Zelf gezaaid in 2018

Foto 2: Bron: Wikipedia

De bloeiwijze is een kleine tros met 5 tot 30 bloemen, voorzien van schutbladen. De bloeitijd is het midden van de lente.

De planten groeien eerst rechtop, maar gaan na enkele jaren hangen en in de natuur zijn de meeste grotere planten meestal ook hangplanten, ze groeien eigenlijk alleen op bijna verticale rotsen en zijn dan soms lastig te bereiken.

Deze plant is tussen de andere Aeonium's een rare eend in de bijt, omdat de meeste andere Aeonium's graag in de zon staan, deze is echter op zijn mooist in de schaduw. Zon kan de tere blaadjes verbranden. Avond- of ochtend zon wordt wel verdragen, maar niet te lang of te heet.

Ik raad aan om in de potgrond zeker de helft lava te doen, dat zijn ze zo gewend.

De botanische naam Aeonium is afgeleid van het oud-griekse aionios (eeuwig), naar de overblijvende bladeren. De soortnaam goochiae is een eerbetoon van de auteur Webb aan zijn moeder, Hannah Gooch. Foto 3 geeft Foto 3 in habitat met Adiantum reniforme weer, een venushaarvaren, schaduw dus.

Theo

Foto 3: In habitat met Adiantum reniforme

Fotogalerij

Foto 4: Aylosteria's 2018

Foto 5: *Cereus* sp

Foto 6: *Drosera intermedia*, Halle

Foto 7: Groene knolamaniet, giftigste organisme van europa, Doetinchem, ook in mijn voortuin!

Foto 8: *Tricho* sp., kopstek uit kas van Cees Leyenaar, 2019

Foto 9: *Cintia knizeii*

Wilde mutanten

Het leek me leuk om een nieuwe rubriek te maken, genaamd: *Wilde mutanten*

Het idee is dan dat er een artikel volgt met een waarneming in het wild van een (liefst succulente) gemuteerde plant. Hiermee bedoel ik dan een afwijkend individu in een wilde populatie, dus bijvoorbeeld een cristaatgroei van een cactus, maar een heksenbezem in een boom kan ook mooi of interessant zijn. Ook voor gevarieerde (deels wit of gelig) exemplaren of cristaatbloemen geldt dat.

Het mooiste is dan denk ik om zowel een foto van de mutant als een foto van een normaal exemplaar in de buurt bij te voegen. Dit is misschien niet altijd mogelijk, maar alleen een foto van de mutant met wat informatie over de vindplek, soort en dergelijke moet volstaan.

Wild is dan ook vrij breed op te vatten, het kan ook een rare zaailing of zo in je verzameling zijn, zolang het maar spontaan en onverwachts is, dus geen geënte plant.

Ik zal de aftrap geven met Foto 10, een cristaatplantje van *Echium brevirame* die ik in 2017 gefotografeerd heb langs een pad een vulkaan op in het zuiden van la Palma. *Echium brevirame*, of kortstammig slangenkruid, is een tot 1,5 meter hoge struik die alleen op dit eiland voorkomt. Dit struikje is echter beduidend kleiner dan dat, zo'n 40 cm. Foto 11 laat een normaal wit bloeiend exemplaar zien, met de vulkaan op de achtergrond.

Foto 10: *Echium brevirame* cristaat, zuiden la Palma 2019

Foto 11: Bloeiend exemplaar met vulkaan op de achtergrond

Echium, slangenkruid is een plantenfamilie uit de groep van de ruwbladigen (Boraginaceae), met enkele tientallen leden die op de Canarische eilanden, waarvan 30 endemisch (alleen daar voorkomend). Het zijn soms meerjarige houtvormende struikjes, maar meestal zijn ze monocarp, oftewel na het bloeien en zaad vormen sterft de plant, vergelijkbaar met de een- en tweejarigen bij onze kruidachtigen. In Nederland hebben we 1 soort, de eenjarige *Echium vulgare*, die tot zo'n 80 cm. wordt, met blauw/paarse bloempjes en behaard lichaam.

De *Echium brevirame* is een mooi struikje met in de maanden december, januari en februari mooie, witte ronde bloemtrosjes, die dus alleen op het Canarische eiland la Palma voorkomt, en dan ook nog alleen in het zuiden, op de lava bij de vulkanen. Aangezien wij in december er waren, was deze soort mooi aan het bloeien en hebben we hem veel gezien tijdens onze wandelingen op het zuiden van het eiland. Maar dus maar 1 keer een cristaat. Technisch gezien is deze plant denk ik geen succulent, maar ik vond hem toch leuk, de volgende keer zal ik een cactus behandelen.

Theo

Twée hobby's gemakkelijk te combineren

Na een korte onderbreking gaan we weer verder met onze eigen flora in Nederland.

Als eerste deze maand het Siberische Winterpostelein of Roze Winterpostelein (*Claytonia siberica*) uit de Bronkruidfamilie (Montiscaeae). Een tweejarig plantje met roze bloemen die van oorsprong uit zuid-oost Azië afkomstig is en via Engeland in de 20e eeuw in ons land kwam. Het komt voor in tuinen als een mooi onkruid en is ook hier en daar voorkomend in loofbossen. Hij weet zich te handhaven op plekken die voor de oorspronkelijke flora te donker is. De roze bloemen verschijnen van april tot in september en hij wordt tot 40cm hoog. De bladeren kunnen zowel rauw als gekookt worden gegeten. Een smeersel van de gestampte bladeren kunnen worden gebruikt bij wonden.

Claytonia is vernoemd naar John Clayton (1694-1773) een Amerikaanse botanist en *siberica* betekent afkomstig uit Siberië.

Foto 12: Siberisch winterpostelein

Foto 13: *Ranunculus aquatilis*

De tweede plant is de Gewone Waterranonkel (*Ranunculus peltatus*) uit de Ranunkelfamilie (Ranunculaceae). Het is een 1-jarige en soms een vaste plant. Die al in mei begint te bloeien tot in augustus en groeit in voedselrijk water maar wel fosfaat en carbonaat arm, met drijvende bladeren. Is een pionier plant in pas gegraven water. Er zijn twee ondersoorten *peltatus* heeft normaal ontwikkelde drijvende bladere terwijl *heterophyllum* ontbreken de drijvende bladeren. *Ranunculus* is in het Latijn het verklein woord voor Kikker (*rana*) omdat veel soorten op vochtige plaatsen groeien met aanwezigheid van Kikkers. Terwijl *peltatus* schildvormig betekent.

De laatste plant deze maand is de Steenanjer (*Dianthus deltoides*) uit de Anjerfamilie (Caryophyllaceae). Een vaste plant de behoorlijk laag blijft. De plant heeft rode soms roze en zelden witte bloemen. De plant komt vooral in het oosten van het land voor. Vooral in het stroomgebied van de vecht en de Dinkel vooral op arme zandgrond. De plant is wettelijk beschermd en is veel gebruikt in tuinen. De bloemen verschijnen van juni tot in de herfst. *Dianthus* is afgeleid van het Griekse *Dios* (Jupiter) en *anthos* (bloem). De bloem werd om haar schoonheid aan Jupiter gewijd. *Deltoides* betekend Delta vorming of driehoekig.

Foto 14: *Dianthus deltoides steenanjer*

Foto 15: Roze winterpostelein

Als je een wandeling maakt kijk eens in de berm er is zoveel moois te zien. Tot de volgende keer.

Jur

Steengoed

Allium deel 1

Foto 16: Allium

De lookfamilie (Alliaceae) wordt wereldwijd geschat op 700 soorten, waaronder ook de prei, bieslook, knoflook en siepel vallen. Op het noordelijk halfrond komen ongeveer 280 soorten winterharde sieruien voor. De meeste Alliums houden van niet te droge doorlatende kalkrijke of neutrale grond in de volle zon. In de winter mag de grond niet te nat blijven, want dan kunnen de bollen weggroten. De bollen worden in het najaar geplant, 3 keer zo diep als de hoogte van de bol. Het blad van de bol alliums is meestal niet mooi, daarom worden ze meestal gecombineerd met vaste planten, zodat het blad als het lelijk wordt niet zichtbaar is. Lelijk blad kan tijdens de bloei ook verwijderd worden. De planten lijden hier niet onder. De planten variëren in grootte en de bladeren variëren van smal rolrond tot breed lancetvormig. De bloemschermen zijn in allerlei tinten lila, paars, roze, geel en wit. Alliums worden in het voorjaar als de bollen uitlopen met beendermeel of kunstmest bemest. Ze kunnen jarenlang ongestoord blijven staan.

De bol Alliums zaaien zich gemakkelijk uit, daarom snij ik na de bloei de stengels af. Allium senescens zaait zich in mijn tuin niet uit. Ze heeft net als bieslook kleine bolletjes die op verdikte wortels lijken en zijn daardoor makkelijk te scheuren om te vermeerderen. Als de bloei minder wordt is het noodzakelijk de planten op te nemen en te scheuren en kunnen opnieuw worden geplant in goed bewerkte vruchtbare bemeste grond.

Allium cernuum uit Noord-Amerika is een van de weinige sieruien die geen bolvormig samengestelde bloem heeft. Ze komt voornamelijk op zonnige open plekken in bossen op rotsachtige bodem voor. Het platte, smalle grasachtige blad wordt ca. 30 cm hoog. Ze bloeit in juli met roze of paarse naar beneden knikkende, klokvormige bloemen en wordt 30 cm hoog. Het blad en de bloem kan net als bieslook in een sla verwerkt worden.

Allium karataviense is inheems in Centraal Azië. Karataviense betekent van de Karatau-bergen in Kazachstan. Ze is een van de vroegst bloeiende sieruien. In mei – juni komt uit het midden op een korte steel een 10 cm grote, witte tot lichtroze, bolvormige bloemscherm tevoorschijn op een 20 cm lange steel. Meestal verschijnen er 2 blauwgroene bladeren. De 3 planten die in de rotstuin stonden waren na 2 jaar niet meer verschenen.

Foto 17: Allium karataviense

Allium moly is endemisch op beschaduwde rotspartijen en stenige hellingen in Zuid-Frankrijk en het oosten van Spanje. Ze wordt 25 cm hoog en bloeit in mei-juni met gele bloemen die een doorsnee van die 5-7,5 cm hebben. De blaadjes en bloemen zijn eetbaar. De bollen worden in het najaar 10 cm diep en 5 cm uit elkaar gepoot. Trudy

Met een boekje in een hoekje

Deze boekbespreking gaat over 'Die Sierra Mixteca Alta als Lebensraum im Wandel der Zeiten' van Klaus Rebmann, uitgegeven door de 'Arbeitskreis für Mammillarienfreunde', een Duitse vereniging van Mammillaria vrienden. Dit boek is in 2018 uitgegeven en heb ik 2019 aangeschaft bij de DKG, de Duitse cactusvereniging, waar ik ook lid van ben, voor zo'n 20 euro. Volgens mij is het boek nog te bestellen bij de DKG als je lid bent, als niet lid weet ik het niet zeker, maar op internet is hij wellicht tweedehands te vinden.

Het boek heeft 203 bladzijden en behandelt een deel van de Mexicaanse staat Oaxaca, te weten de Sierra Mixteca Alta, een hoger als het omringende land gelegen bergregio, bestaande uit kalkgesteente. Er komen 5 endemische Mammillaria-soorten voor, de staat Oaxaca is met negen endemische Mammillaria's de hotspot voor deze familie en na Baja California Sur de grootste hotspot-staat voor cactussen überhaupt. Zoals de titel al doet vermoeden is het boek in het Duits, met een summier samenvatting in het Engels en het Spaans.

Ik ben persoonlijk niet zo'n hele grote mammillariavriend, maar dit boek heeft me toch weten te boeien met een beknopte studie van de streek, de mensen en de omgeving en zaken eromheen zoals geologie, geschiedenis en cultuur.

De verschillende hoofdstukken behandelen verschillende onderwerpen zoals 'Die Sierra M. A. als Kalkgebirge', 'Umweltverträgliche Nutzung während der Vor-Spanische Zeit' en 'Die Sierra M. A. und der Kampf gegen die Erosion'. Zo zijn er 23 hoofdstukken met allemaal hun eigen onderwerp, die het boek prettig te lezen maken en ervoor zorgen dat er ook voor breder geïnteresseerden dan alleen cactussen er erg veel interessante informatie in staat.

Ik kan me geen boek voor de geest halen die een zo volledig beeld van een streek kan geven, inclusief historie van de mensen, de omgeving en de planten. Mexico staat niet op mijn wenslijst om op vakantie te gaan, maar door zo'n boek als dit krijg je er bijna zin in. Het zou me persoonlijk heel mooi lijken om zo'n allesomvattend boek te lezen over de staten Salta of Jujuy in Argentinië. Maar dat zal nog wel even op zich laten wachten. Vooral de geologische hoofdstukken zijn goed geschreven, met een uitgebreide kennis van geologische principes, op een manier uitgelegd dat het voor leken te begrijpen is. Maar ook voor een amateur geoloog, zoals ik mezelf altijd graag bestempel, is het erg informatief en interessant. Je proeft gewoon dat geologie een voornamelijk Duitse tak van sport is. Ook het klimaat en de seizoenen worden mooi beschreven.

De plantenbeschrijvingen hebben uiteraard als zwaartepunt de mammillaria's, maar ook andere cactussen en vetplanten komen aan bod, met van een hoop soorten mooie habitatfoto's en een ietwat technische opsomming van de percentages endemen, hoeveelheid soorten per familie, etc.

Wat dit boek misschien iets te kort komt aan soortspecifieke beschrijvingen van succulenten, maakt het dit meer dan goed met dermate volledig aanvoelende informatie, dat het een genot is om te lezen, een aanrader voor wie Duits kan.

En wie hem niet wil of kan kopen, maar wel interessant vind, mag hem natuurlijk altijd een keer lenen van mij. Dat geldt ook voor alle eerder door mij beschreven boeken.

Theo

Onder ons gezegd

Verslag van de jaarvergadering op donderdag 9 februari 2023.

Het jaarverslag en financieel verslag worden onder dankzegging goedgekeurd.

De kas wordt prima in orde bevonden door de kascommissie, bestaande uit Tonnie Woerts en Karel Zaunbrecher. Volgend jaar bestaat de kascommissie uit Karel Zaunbrecher en Piet Hoogers.

Theo Rengelink wordt onze nieuwe voorzitter. Henk Viscaal wordt nogmaals bedankt voor al zijn jaren voorzitterschap. Trudy Welman wordt ook weer herkozen. Dit alles wordt met applaus begroet.

Na de pauze vertelt Theo verder over zijn reis naar Argentinië.

Bij de rondvraag vraagt Karel of het verhaaltje bij de eerste plant van de verloting nog terug komt. Dit gaan we in maart weer invoeren.

Het reisje wordt vastgesteld op 10 juni. We gaan dan naar Geert Borgonje in Raalte en naar de kwekerij van Coen Jansen in Dalfsen.

Annie

Allium senescens subs montanum

Agenda

Uitnodiging voor de bijeenkomst op donderdag 9 maart 2023 in de kruidentuin in Eibergen.

Aanvang 20:00 uur.

Agenda:

1. Opening. Mededelingen. Ingekomen stukken.
2. Praktijkavond. Willen jullie allemaal 1 of 2 planten meenemen waar je wat over wilt weten of wat over wilt vertellen?
3. Pauze en verloting.
4. Vervolg praktijkavond.
5. Rondvraag.
6. Sluiting.

Met vriendelijke groeten en tot ziens, het bestuur.

Jaarprogramma 2023

Januari	12	Reisverslag Theo Rengelink over Argentinië.
Februari	9	Jaarvergadering en vervolg over Argentinië.
Maart	9	Praktijkavond
April	13	Lezing Geert Borgonje over vaste planten.
Mei	11	Tuinbezoek fam Welman in Neede.
Juni	8	Bezoek aan een kwekerij in Enschede.
Juli	13	Tuinbezoek aan de fam Bentert in Denekamp.
Augustus		Vakantie
September	14	Lezing Gert Ubink.
Oktober	12	Ruilavond.
November	9	Wordt verzorgd door Theo Rengelink.
December	14	Gezellige praat- en foto-avond.

Open Dag

Zaterdag 1 april 2023

Mijnsherenweg 20

1433 AS Kudelstaart

Tel. 0297 326889

